

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Micháliku a sudcov JUDr. Daniela Hudáka a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí konanom 21. januára 2016 v Bratislave v trestnej veci obžalovaného **J. K.** pre pokračovací zločin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. a iné, o návrhu obžalovaného na odňatie a prikázanie veci takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestná vec obžalovaného J. K. vedená na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 5T 98/2015, sa tomuto súdu **n e o d n í m a** a rovnako sa neodníma ani Krajskému súdu v Nitre ako súdu II. stupňa v konaní o tejto veci.

O d ô v o d n e n i e

Na podklade obžaloby prokurátora Krajskej prokuratúry Nitra, č.k. Kv 77/2014/4400-23, doručenej na Okresný súd Nitra 7. septembra 2015, sa vedie na menovanom súde pod sp. zn. 5T 98/2015, trestné konanie voči obžalovanému J. K. pre pokračovací zločin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. a iné, na skutkovom základe tam bližšie uvedenom.

Dňa 30. septembra 2015 bolo prvostupňovému súdu doručené písomné podanie obžalovaného J. K., v ktorom tento (prostredníctvom svojho obhajcu) predložil návrh na tzv. delegáciu v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por.

V bližšom odôvodnení tohto návrhu potom obžalovaný poukázal na to, že rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 12. novembra 2014, sp. zn. 2T 66/2014, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 12. februára 2015, sp. zn. 6To 143/2014, bol uznaný vinným zo zločinu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. a pokračovacieho zločinu krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 1, ods. 3 písm. a/, ods. 4 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s pokračovacím zločinom krivého obvinenia

podľa § 345 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. (obe rozhodnutia boli pripojené k podanému návrhu), pričom v predmetnej trestnej veci vystupoval ako poškodený aj trestný sudca Krajského súdu v Nitre JUDr. Štefan Hrvola. V danom prípade má byť jeho trestná vec prejednaná Okresným súdom Nitra, voči ktorému je odvolacím súdom Krajský súd v Nitre, na ktorom pôsobí už spomínaný sudca (ktorý bol poškodený v jeho inej trestnej veci), a z toho dôvodu má preto pochybnosti o objektívnosti a nestrannosti rozhodovania všetkých sudcov okresných súdov v obvode Krajského súdu v Nitre.

Z vyššie uvedených dôvodov záverom obžalovaný navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky odňal jeho trestnú vec vedenú na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 5T 98/2015, tomuto súdu a prikázal ju okresnému súdu v obvode iného krajského súdu.

Dňa 12. novembra 2015 bol predložený príslušný spisový materiál – a to aj spolu s písomnými vyjadreniami sudcov Okresného súdu Nitra a dotknutého krajského súdu k ich potenciálnej zaujatosti - Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie.

Najvyšší súd ako súd najbližšie spoločne nadriadený okresným súdom v obvode iných krajských súdov preskúmal podaný návrh v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por. (tzv. generálna námietka zaujatosti, vznesená proti všetkým sudcom toho - ktorého súdu, sa považuje za návrh na delegáciu) ako aj predložený spisový materiál a dospel k takému záveru, že v posudzovanom prípade nie je daný žiaden zákonný dôvod na odňatie trestnej veci, sp. zn. 5T 98/2015, Okresnému súdu Nitra a jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa, a rovnako tak ani žiaden dôvod na odňatie veci Krajskému súdu v Nitre ako súdu II. stupňa v konaní o tejto veci.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z **dôležitých dôvodov** môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Na odňatie a prikázanie veci (delegáciu) musí existovať dôležitý dôvod, čím sa zdôrazňuje výnimočnosť takéhoto postupu. Dôležité dôvody nie sú v zákone taxatívne uvedené, ale treba nimi rozumieť také okolnosti, ktoré v konkrétnom prípade umožnia celkovo lepšie uplatniť základné zásady trestného konania a splnenie jeho účelu iným súdom toho istého druhu a stupňa, než súdom miestne príslušným. Takýmito dôvodmi sú predovšetkým okolnosti, ktoré zabezpečujú náležité zistenie skutkového stavu veci

v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie, výchovné pôsobenie konania a čo najrýchlejšie avšak zákonné a spravodlivé prejednanie a rozhodnutie veci.

Jedným z dôvodov na postup podľa § 23 ods. 1 Tr. por. môže byť tiež zaujatosť všetkých sudcov príslušného súdu.

Pri úvahách, či sú v konkrétnom prípade dané dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci, treba hodnotiť všetky okolnosti odôvodňujúce takýto postup vo vzájomnej súvislosti a pri posudzovaní ich opodstatnenosti a závažnosti treba prihliadať aj na význam zákonných ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov.

Ústavným zákonom zo dňa 9. januára 1991, číslo 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd a tiež prijatím Ústavy Slovenskej republiky s účinnosťou od 1. októbra 1992 výrazne stúpol význam ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov. Vyplýva to z článku 38 ods. 1 Listiny a článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého: „Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon“.

S ohľadom na uvedené je teda zrejmé, že sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

V zmysle súdnej praxe treba pritom pomerom k prejednávanej veci rozumieť najmä skutočnosť, že orgán uvedený v tomto ustanovení bol sám poškodený trestným činom, ktorého sa majú týkať procesné úkony, resp. ním boli poškodené jemu blízke osoby. Naproti tomu pomerom k osobám, ktorých sa úkon priamo týka a k ďalším osobám uvedeným v citovanom ustanovení sa rozumie, že je k uvedeným osobám najmä v pomere príbuzenskom, švagrovskom, druha a družky, prípadne vo vzťahu úzko priateľskom alebo nepriateľskom.

Pokiaľ ide potom o posudzovaný prípad, tak tu obžalovaný J. K. svoj návrh na odňatie a prikázanie veci inému vecne príslušnému súdu mimo obvod Krajského súdu v Nitre odôvodnil v podstate s odkazom na tú skutočnosť, že na odvolacom Krajskom súde v Nitre pôsobí o.i aj predseda senátu JUDr. Štefan Hrvola, ktorý vystupoval ako v poškodený v jeho inej trestnej veci, v ktorej bol odsúdený, a z toho dôvodu má pochybnosť o objektívnosti a nestrannosti rozhodovania všetkých sudcov okresných súdov v obvode Krajského súdu v Nitre.

Najvyšší súd Slovenskej republiky k tomu uvádza, že vyššie uvedená samotná skutočnosť nemôže byť - aj s prihliadnutím na vyššie citované zákonné ustanovenia - v žiadnom prípade spôsobilá vzbudiť podozrenie z nestranného, neobjektívneho alebo nezákonného rozhodovania jeho trestnej veci.

Obžalovaný v prvom rade v rámci svojho návrhu neuviedol žiadnu takú konkrétnu skutočnosť, predpokladanú v ust. § 31 ods. 1 Tr. por., s poukazom na ktorú by mohli vzniknúť pochybnosti o nezaujatosti príslušného senátu okresného súdu (resp. niektorého jeho člena), a pre ktoré by mal byť teda tento vylúčený z rozhodovania jeho trestnej veci. Len všeobecný poukaz na to, že na druhostupňovom súde pôsobí sudca, ktorý vystupoval v procesnej pozícii poškodeného v inej (!) jeho trestnej veci je v danom smere nepostačujúci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nemôže stotožniť s tvrdením konajúcej predsedníčky senátu okresného súdu Mgr. Alexandry Osadskej, ktorá v rámci svojho písomného vyjadrenia konštatovala, že síce nemá pomer k veci, ani k procesným stranám a obžalovaného osobne nepozná, avšak má za to, že skutočnosť ním uvádzaná by mohli vo verejnosti vyvolať pochybnosti o nezaujatosti sudcov Okresného súdu Nitra práve pre vzťah „podriadenosti“ k nadriadenému súdu.

Tak ako vyššie menovaná predsedníčka senátu ani žiadny iný sudca (člen senátu) súdu inštančne nižšieho nie je pri rozhodovaní veci vo vzťahu „podriadenosti“ k súdu inštančne vyššiemu, prípadne jeho sudcom, koná samostatne a nezávisle (iná je otázka viazanosti právnym názorom odvolacieho súdu po zrušení prvostupňového rozhodnutia a vrátení veci na nové konanie a prejednanie, či povinnosť splniť ním dané právne pokyny).

V tejto súvislosti je žiaduce zmieniť predovšetkým ust. § 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov, v zmysle ktorého je sudca pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietáhov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom. Obsah tohto práva a zároveň povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu.

Ak ide potom o sudcov Krajského súdu v Nitre, tak ani tu nebola zistená žiadna taká vyššie spomínaná konkrétna skutočnosť, ktorá by zakladala obavu z ich prípadného budúceho zaujatého konania a rozhodovania vecí obžalovaného J. K.. Súd tu pritom prihliadol i na vyjadrenia samotných sudcov dotknutého druhostupňového súdu, ktorí sa (s výnimkou JUDr. Štefana Hrvolu) podľa vlastných slov obžalovaného osobne nepoznajú, nemajú žiadny vzťah k veci ani stranám konania a nevidia preto dôvod na vyslovenie ich zaujatosti.

S poukazom na vyššie uvedené je teda zrejmé, že v danom prípade nie sú splnené zákonné podmienky na delegovanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por., keďže tu neexistuje žiaden taký dôležitý dôvod, predpokladaný týmto zákonným ustanovením, v dôsledku ktorého by mohlo byť ohrozené nestranné a zákonné prejednanie uvedenej trestnej veci, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené v enunuciáte tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 21. januára 2016

JUDr. Štefan M i c h á l i k, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová